

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 182 (XXVI) — Nr. 148

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 28 februarie 2014

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
102.	— Ordin al ministrului transporturilor pentru aprobarea Reglementării aeronautice civile române privind licențierea unor categorii de personal aeronautic civil navigant RACR-LPN 5, ediția 3/2013	2–16

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL TRANSPORTURILOR

ORDIN

pentru aprobarea Reglementării aeronautice civile române privind licențierea unor categorii de personal aeronautic civil navigant RACR-LPN 5, ediția 3/2013

Pentru îndeplinirea atribuțiilor ce revin Ministerului Transporturilor ca autoritate de stat în domeniul transporturilor, în temeiul prevederilor art. 4 lit. b) din Ordonanța Guvernului nr. 29/1997 privind Codul aerian civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 405/1993 privind înființarea Autorității Aeronautice Civile Române, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 4 alin. (1) pct. 12 și ale art. 5 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 24/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul transporturilor emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Reglementarea aeronautică civilă română privind licențierea unor categorii de personal aeronautic civil navigant RACR-LPN 5, ediția 3/2013, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — (1) Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) La data intrării în vigoare a prezentului ordin, Ordinul ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 1.116/2006 pentru aprobarea Reglementării aeronautice civile române RACR-LPN 5 privind licențierea unor categorii de personal aeronautic civil navigant, ediția 2/2006, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 571 și 571 bis din 3 iulie 2006, se abrogă.

p. Ministrul transporturilor,
Constantin Matei,
subsecretar de stat

București, 12 februarie 2014.
Nr. 102.

ANEXĂ

REGLEMENTAREA AERONAUTICĂ CIVILĂ ROMÂNĂ privind licențierea unor categorii de personal aeronautic civil navigant RACR-LPN 5, ediția 3/2013

RACR-LPN 5 Capitolul 1. Definiții și abrevieri

RACR-LPN 5.100 Definiții

Autoritatea Aeronautică Civilă Română

Organism tehnic specializat, desemnat de Ministerul Transporturilor, pentru certificarea personalului aeronautic civil.

Acceptarea licențelor emise de alte state

Orice act de recunoaștere sau validare de către România a unei licențe emise de un alt stat, împreună cu privilegiile și certificatele asociate licenței respective. Acceptarea, care se poate concretiza inclusiv prin emiterea unei licențe de către AACR, nu va depăși perioada de valabilitate a licenței originale.

Acceptare

Lipsa oricărei obiecții din partea AACR din punct de vedere al îndeplinirii scopului propus

Autorizare

Confirmare oficială dată printr-un document eliberat în conformitate cu prevederile reglementărilor aeronautice civile române prin care se atestă capacitatea deținătorului unei licențe de personal aeronautic navigant de a desfășura activitățile aeronautice civile menționate în acest document

Calificare

Mențiunea înscrisă într-o licență care stabilește anumite condiții speciale, privilegii sau limitări referitoare la acea licență

Categorie (de aeronavă)

Clasificarea aeronavelor în funcție de caracteristicile de bază specificate (de exemplu: avion, elicopter, planor, balon liber)

Cooperare în echipaj multiplu

Funcționarea echipajului ca o echipă formată din membri care cooperează sub conducerea pilotului comandant

Examinator

Persoana responsabilă cu efectuarea testului practic în vederea obținerii, reînnoirii, revalidării unei licențe sau a unei calificări ori autorizări asociate licenței deținute

Licență

Document oficial individual emis de o autoritate aeronautică civilă națională prin care se acordă deținătorului dreptul de a desfășura activitățile aeronautice specificate în acest document, în conformitate cu reglementările naționale în vigoare

Privilegiu (al unui deținător de licență)

Drept conferit ca urmare a deținerii unei licențe, calificări și autorizări

Recunoașterea unei licențe emise de un alt stat

Acordarea permisiunii, fără nicio altă formalitate, de a utiliza o licență emisă de un alt stat, pe o aeronavă înmatriculată în România, cu toate privilegiile conferite de aceasta, în cazul în care între România și statul respectiv există un tratat bilateral de recunoaștere reciprocă a licențelor, autorizațiilor și certificatelor

Reemitere

Procedeu administrativ prin care o licență aflată în termen de valabilitate este preschimbata (emisă din nou), ca urmare a modificării unor date conținute în acest document

Reînnoire

Procedeu administrativ efectuat după ce o calificare sau o autorizare a expirat, prin care se reînnoiesc privilegiile unei licențe, calificări ori autorizări expirate, pentru o nouă perioadă următoare specificată, în urma îndeplinirii cerințelor specifice

Revalidare

Procedeu administrativ efectuat în interiorul perioadei de valabilitate a unei calificări sau autorizări prin care se permite deținătorului de a continua exercitarea privilegiilor calificării ori autorizării pentru o perioadă următoare specificată în urma îndeplinirii cerințelor specifice

Revocare

Retragerea permanentă, de către autoritatea aeronautică civilă emitentă, a unei licențe sau autorizări

Suspendare

Măsură constând în retragerea temporară, pentru o perioadă de timp, stabilită de către autoritatea aeronautică civilă emitentă, a privilegiilor conferite ca urmare a deținerii unei licențe sau autorizări

Test de îndemânare

Testul de îndemânare reprezintă demonstrația de îndemânare pentru emiterea unei licențe sau calificări incluzând și examinarea orală pe care examinatorul o poate cere.

Tip (de aeronavă)

Toate aeronavele cu același proiect de bază, incluzând toate modificările aduse acestora, cu excepția acelor modificări care atrag o schimbare în manevrare, în caracteristicile de zbor sau a componenței echipajului de conducere.

Validarea unei licențe emise de alt stat

Recunoașterea unei licențe emise de un alt stat, prin emiterea unui document specific, ca urmare a constatării de către AACR a îndeplinirii tuturor condițiilor impuse de prezenta reglementare, în vederea alinierii la privilegiile acordate de o licență similară emisă în România.

Verificare de competență

Demonstrație de îndemânare în scopul revalidării sau reînnoirii calificărilor, incluzând și examinarea orală pe care examinatorul o poate cere.

RACR-LPN 5.101 Abrevieri

A	Avion
AACR	Autoritatea Aeronautică Civilă Română
AFIS	Aerodrome Flight Information Services Serviciul de informare a zborului de zonă de aerodrom
AIS	Aeronautical Information Services Serviciu de informare aeronautică
ATC	Air Traffic Control Controlul traficului aerian
AIP	Aeronautical Information Publication Publicație de informare aeronautică
CRM	Crew Resource Management Managementul resurselor privind echipajul
DME	Distance Measurement Equipment Echipament de măsurare a distanței
GPS	Global Position System Sistem de poziționare globală
GNSS	Global Navigation Satellite System Sistem global de navigație prin satelit
IRC	Inginer de recepție și control
MCC	Multi-Crew Co-operation Cooperarea în echipaj multiplu
ME	Multi-engine Aeronavă dotată cu mai multe motoare
MEL	Minimum Equipment List Lista echipamentului minim
NDB	Non-Directional Beacon Radiofar nedirecțional

NOTAM

Notice to Airmen

Înștiințare pentru piloți

OACI (ICAO)

Organizația Aviației Civile Internaționale

PNA-Tc

Protecția navigației aeriene și telecomunicații

RACR-LPN 5

Reglementarea aeronautică civilă română
— Licențierea unor categorii de personal aeronautic civil navigant

R/T

Radiotelefonie

SE

Single Engine

Aeronavă dotată cu un singur motor

VFR

Visual Flight Rules

Reguli de zbor la vedere

VOR

Very High Frequency Omnidirectional Range

Radiofar omnidirecțional de foarte înaltă frecvență

RACR-LPN 5 Capitolul 2. Reguli generale**RACR-LPN 5.200 Scopul și aplicabilitatea**

a) Prezenta reglementare stabilește modul de organizare a examinării și cerințele pentru licențierea următoarelor categorii de personal aeronautic civil navigant:

1. navigatori aerieni;
2. mecanici naviganți;
3. operatori radionaviganți;
4. ingineri de recepție și control aeronave;
5. ingineri de recepție și control mijloace PNA-Tc.

b) Prevederile RACR-LPN 5 stabilesc cerințe privind examinarea, instruirea, testarea și în vederea emiterii, revalidării, reînnoirii și validării de licențe, calificări și autorizări, pentru categoriile de personal aeronautic civil navigant enumerate la lit. a), precum și condițiile de obținere a autorizațiilor speciale de pilot de încercare și control tehnic în zbor a aeronavelor.

RACR-LPN 5.201 Emiterea licențelor

a) AACR emite următoarele tipuri de licențe:

- (i) licență de navigator aerian, conform RACR-LPN 5, cap. 3;
- (ii) licență de mecanic navigant, conform RACR-LPN 5, cap. 4;
- (iii) licență de operator radionavigant, conform RACR-LPN 5, cap. 5;
- (iv) licență de inginer de recepție și control aeronave, conform RACR-LPN 5, cap. 6;
- (v) licență de inginer de recepție și control mijloace PNA-Tc, conform RACR-LPN 5, cap. 7.

b) Emiterea unei licențe de tipul celor specificate la lit. a) se efectuează numai dacă sunt îndeplinite condițiile pentru cel puțin o calificare de bază pentru care se face dovada cunoștințelor teoretice și a îndemânării, conform cerințelor din paragrafele corespunzătoare ale RACR-LPN 5.

RACR-LPN 5.202 Drepturile deținătorului de licență

a) *Licență și calificare.* O persoană poate exercita funcția de membru al echipajului de zbor a unei aeronave civile înmatriculată în România numai dacă deține o licență și o calificare și/sau, în condițiile specificate la pct. 5.210, o autorizare, valide emise în conformitate cu reglementările

naționale în vigoare și corespunzătoare funcției respective la bord. O persoană care îndeplinește cerințele prevăzute de reglementările în vigoare va avea dreptul de:

- (i) obținere a calificării inițiale și a licenței;
- (ii) obținere a calificărilor suplimentare/tip (variantă);
- (iii) revalidare a calificărilor deținute;
- (iv) reînnoire a calificării deținute (în urma expirării termenului de valabilitate);
- (v) obținere/revalidare a autorizărilor speciale.

b) *Exercitarea privilegiilor.* Deținătorul unei licențe și calificări valide nu poate exercita alte privilegii decât cele acordate de acea licență și calificare.

c) *Suspendarea și revocarea privilegiilor.* AACR are dreptul să limiteze privilegiile acordate, să suspende sau să revoce, în condițiile stabilite de reglementările în vigoare, orice licență, calificare, autorizare, aprobare ori certificat care a fost emis în conformitate cu cerințele RACR-LPN 5, dacă se stabilește că un solicitant sau deținător al unei licențe nu îndeplinește ori nu mai îndeplinește cerințele RACR-LPN 5 sau cerințele actelor normative naționale relevante.

RACR-LPN 5.203 Acceptarea licențelor, autorizațiilor și certificatelor emise de autoritățile aeronautice civile ale altor state

a) Acceptarea licențelor, autorizațiilor și certificatelor altor state pentru personalul aeronautic civil navigant specificat în RACR-LPN 5.200 lit. (a), în scopul operării aeronavelor civile înmatriculate în România, se efectuează numai în baza unei cereri adresate AACR de către operatorul aerian. Cererea trebuie să conțină în mod explicit scopul folosirii personalului aeronautic civil navigant și aria de competență solicitată. La cererea de acceptare se anexează în original și copie documentele de atestare a calificării în scopul verificării autenticității.

b) AACR poate cere confirmarea valabilității (termene/tip sau clasă/restricții etc.) licenței/autorizației/certificatului de la autoritatea aeronautică civilă emitentă și, dacă este necesar, programul de pregătire executat anterior operării tipului respectiv de aeronavă.

c) Certificatul de validare este emis în urma promovării unei examinări teoretice la disciplinele „Legislație aeronautică”, „Limba engleză” și „Proceduri operaționale” și a unei examinări practice în zbor pe aeronave înmatriculate în România în conformitate cu prevederile prezentei reglementări.

d) Certificatul de validare nu are un termen de valabilitate mai mare decât termenul de valabilitate al licenței/calificării/autorizării/certificatului original și nu mai mult de un an.

e) Certificatele de absolvire a unor cursuri de instruire emise de organizații de instruire din alte state sunt recunoscute numai în condițiile acceptării prealabile a programului de instruire și autorizării mijloacelor specifice de către AACR.

f) Specimenul certificatului de validare este stabilit de AACR prin procedurile de aplicare ale prezentei reglementări.

g) În cazul în care între România și un alt stat există un tratat bilateral de recunoaștere reciprocă a licențelor, autorizațiilor și certificatelor, acestea vor fi acceptate direct, fără altă formalitate.

h) În cazul în care AACR emite, ca urmare a constatării echivalenței cerințelor, o licență, în baza unei licențe eliberate de alt stat, licența astfel emisă va avea specificat, la rubrica (XIII) — Mențiuni speciale, următoarea mențiune „Emisă pe baza licenței eliberată de statul .....”.

(denumirea statului)

RACR-LPN 5.204 Recunoașterea experienței de zbor

a) Timpul de zbor care poate fi echivalat pentru obținerea unei licențe sau calificări trebuie să fi fost efectuat pe o aeronavă din același tip ori clasă pentru care este solicitată licența sau calificarea. În cazuri excepționale AACR poate acorda derogare de la prevederile de mai sus, stabilind în același timp noile condiții aplicabile.

b) Unui solicitant al unei licențe sau calificări îi este recunoscută toată experiența de zbor dobândită în zborurile de instruire, sub supraveghere, dacă acestea au fost efectuate în cadrul unei organizații autorizate sau acceptate de AACR.

RACR-LPN 5.205 Recunoașterea experienței din activitatea militară

În scopul îndeplinirii cerințelor relevante prevăzute în RACR-LPN 5, i se pot recunoaște unui solicitant cunoștințele, experiența și îndemânarea dobândite în activitatea de zbor militară în conformitate cu procedurile dezvoltatoare ale prezentei reglementări.

RACR-LPN 5.206 Înregistrarea timpului de zbor

Detalii ale tuturor zborurilor efectuate în calitate de membru al echipajului de zbor trebuie înregistrate de solicitant și certificate de responsabilul pentru operațiuni de zbor al operatorului aerian.

RACR-LPN 5.207 Valabilitatea licențelor și a calificărilor

a) Un deținător al unei licențe emise în conformitate cu prezenta reglementare poate exercita privilegiile conferite de această licență sau calificare numai dacă acesta își menține competența prin îndeplinirea cerințelor relevante din RACR-LPN 5.

b) Valabilitatea licenței este determinată de valabilitatea calificărilor înscrise în aceasta și de valabilitatea certificatului de aptitudine medicală.

c) Pentru fiecare licență de personal aeronautic specificată în RACR-LPN 5.201 lit. a), termenele de valabilitate ale calificărilor și condițiile pentru revalidare sunt menționate la capitolele specifice din prezenta reglementare.

d) Perioada de valabilitate a licenței se consideră de la data examinării practice în zbor sau pe simulator. În cazul revalidării, de la data la care licența urma să expire, dacă verificarea practică a fost efectuată cu mai puțin de 90 de zile calendaristice înainte de această dată; dacă verificarea practică în zbor sau pe simulator, după caz, se efectuează cu mai mult de 90 de zile calendaristice înainte de data expirării valabilității licenței, perioada nouă de valabilitate se acordă de la data examinării practice.

e) În perioada de valabilitate, licența va putea fi reemisă de AACR în următoarele situații:

1. după acordarea inițială sau reînnoirea unei calificări;
2. când paragraful XII din licență este completat și nu mai există spațiu disponibil;
3. din motive administrative;
4. schimbarea datelor personale/pierdere sau furt, în baza unei cereri adresate AACR la care se atașează documentele necesare.

f) În cazul reemiterii licenței, calificările deținute, valide sau expirate vor fi transferate de AACR în noua licență.

RACR-LPN 5.208 Aptitudinea medicală

a) *Aptitudine.* Deținătorul unui certificat medical trebuie să fie apt fizic și psihic pentru a exercita în siguranță privilegiile licenței respective.

b) *Cerințe pentru certificatul medical.* O persoană poate solicita sau exercita privilegiile conferite de o licență numai dacă posedă un certificat medical, în termen de valabilitate. Clasa corespunzătoare a certificatului medical este prevăzută în prezenta reglementare la capitolele specifice fiecărui tip de licență.

c) *Rezoluția aeromedicală.* După terminarea examinării solicitantul trebuie să fie informat dacă este declarat apt sau inapt medical. Examinatorul medical autorizat trebuie să informeze solicitantul în legătură cu orice condiții (medicale, operaționale sau de alt tip) care ar putea restricționa instruirea în zbor și/sau privilegiile licenței.

d) *Diminuarea aptitudinilor medicale.* Deținătorii de licență nu pot exercita privilegiile licenței pe care o dețin și a calificărilor sau autorizărilor asociate în cazurile în care se constată o diminuare a aptitudinilor medicale care ar putea să îi facă incapabili să exercite, în condiții de siguranță, aceste privilegii.

RACR-LPN 5.209 Calificări**a) Calificări de clasă și tip**

1. Deținătorul unei licențe de tipul celor specificate în RACR-LPN 5.201 lit. a) poate îndeplini o funcție la bordul unei aeronave, numai dacă deține o calificare corespunzătoare, excepție făcând cazul în care este testat pentru evaluarea îndemânării sau se află în pregătire în zbor, situație în care trebuie să dețină un atestat care să certifice încheierea cu succes a pregătirii teoretice și practice la sol. Atunci când există o restricție care limitează privilegiile deținătorului, aceasta va fi atașată licenței.

2. *Calificările de tip.* Calificările de tip de aeronavă care se înscriu în licențele specificate în RACR-LPN 5.201 lit. a) la pct. (I)—(III) sunt în conformitate cu cele stabilite pentru personalul navigant, piloți. Acestea sunt aplicabile în următoarele situații:

- (i) pentru exercitarea privilegiilor unei licențe de mecanic navigant;
- (ii) pentru exercitarea privilegiilor unei licențe de navigator aerian sau a unei licențe de operator radionavigant în cazul operării aeronavelor prevăzute cu respectivele posturi.

3. *Calificările necesare pentru inginerii de recepție și control.* Licența de inginer de recepție și control se poate emite pentru o clasă sau un tip de aeronavă. Calificările de clasă/tip de aeronavă care se înscriu în licență sunt în conformitate cu cele stabilite pentru personalul navigant, piloți. În funcție de complexitatea tipului de aeronavă, AACR poate emite și licențe pentru specialitățile celulă-motor-instalații electrice sau instalații electrice-avionics.

4. I. *Numărul calificărilor de tip deținute.* RACR-LPN 5 nu limitează numărul calificărilor care pot fi deținute la un moment dat de către un navigator aerian, operator radionavigant și mecanic navigant.

II. Posesorul unei licențe de inginer de recepție și control aeronave poate solicita și obține calificări adiționale, în condițiile prezentei reglementări pentru maximum 5 clase/tipuri de aeronavă.

5. *Limitări și restricții.* Calificarea poate fi emisă, după caz, cu limitarea sau restrângerea drepturilor de exercitare a funcției la

bord. În cazul în care există o limitare sau o restrângere, aceasta este specificată în licență.

b) Calificarea de instructor

1. Deținătorul unei licențe specificate în RACR-LPN 5.201 lit. a) are dreptul să efectueze instruirea în scopul obținerii unei licențe de tipul celor specificate în paragraful menționat mai sus sau a unei calificări asociate, numai dacă această persoană deține:

- (I) o licență care conține o calificare de instructor, conform RACR-LPN 5 cap. 8; sau
- (II) o aprobare specială emisă de AACR în cazul în care:
  - (i) este introdus un nou tip de aeronavă;
  - (ii) nu există instructor pe clasa/tipul respectivă/ respectiv de aeronavă;
  - (iii) sunt înregistrate aeronave de epocă sau aeronave de construcție specială pentru care nu există nicio persoană care posedă calificarea de instructor;
  - (iv) instruirea este efectuată în scopul obținerii unei licențe de inginer recepție și control aeronave sau licențe de inginer recepție și control mijloace PNA-Tc.

2. Calificarea de instructor care se înscrie în licențele specificate în RACR-LPN 5.201 lit. a) la pct. (I)—(III) este de instructor pentru calificare de tip.

3. Toți instructorii trebuie să dețină, cel puțin, licența și calificarea pentru care asigură instruirea.

RACR-LPN 5.210 Autorizări**Autorizația de examinator (pentru examinarea practică)**

1. În scopul examinării practice a personalului aeronautic, AACR desemnează și autorizează ca examinatori inspectori ai AACR, precum și angajați ai operatorilor calificați corespunzător (instructori), capabili să efectueze, în numele AACR, testarea îndemânării și/sau verificarea competenței, conform privilegiilor acordate și înscrise în autorizația de examinator. Examinatorul răspunde în fața AACR de corectitudinea examinării.

2. Autorizațiile de examinator se înscriu într-un formular separat, anexat licenței.

3. Numărul de examinatori necesar este stabilit de AACR, la solicitarea operatorilor aerieni și a agenților aeronautici, ținând seama de numărul deținătorilor de licențe emise în conformitate cu RACR-LPN 5.

4. Un examinator autorizat trebuie să se conformeze procedurilor de examinare stabilite sau aprobate de AACR.

5. Un examinator nu îi va testa pe acei solicitanți a căror pregătire a fost efectuată chiar de acesta. În cazuri excepționale, cu aprobarea în scris a AACR, acest lucru devine posibil.

6. Termenul de valabilitate al unei autorizări de examinator este de 3 ani.

7. Cerințe pentru autorizarea examenatorilor

- (I) Un examinator trebuie să dețină o licență și o calificare cel puțin egală cu licența sau calificarea pentru care este autorizat să efectueze testarea îndemânării și/sau verificarea competenței și privilegiile de a instrui pentru aceste licențe sau calificări. Pentru revalidarea licențelor de mecanic navigant, navigator aerian, examinatorul la proba practică în zbor poate fi, cu aprobarea AACR, un pilot care deține autorizarea de examinator pe tipul respectiv de aeronavă.

- (II) În cazurile în care nu există niciun examinator calificat corespunzător și în funcție de decizia AACR, se pot autoriza examinatori/inspectori împuterniciți pentru funcția respectivă la bord fără ca aceștia să îndeplinească condițiile prezentate mai sus. În acest caz, acesta va fi adăugat echipajului de bază.
- (III) Emiterea autorizației de examinator. Solicitantul trebuie:
- (i) să parcurgă un program de pregătire teoretică inițială pentru examinatori, în cazul îndeplinirii cerințelor de experiență specifice. Cursul este organizat în cadrul AACR și se finalizează printr-o examinare teoretică, sub conducerea unui inspector AACR — examinator principal. În urma promovării, solicitantul primește un atestat de participare la cursul de pregătire teoretică inițială pentru examinatori, care trebuie atașat cererii de emitere a autorizației. În cazul nepromovării examinării teoretice, solicitantul are dreptul la o singură reexaminare, în termen de 90 de zile calendaristice.
- (ii) să promoveze testul de acceptabilitate pentru examinatori în urma susținerii unui test de îndemânare în rolul de examinator sub supravegherea unui inspector AACR sau pilot, desemnat de AACR, având autorizația de examinator pe tipul/clasa respectiv(ă), inclusiv informarea înaintea zborului, acordarea calificativului pentru examinat, discuțiile după terminarea zborului și completarea documentelor specifice. În cazul nepromovării, testul se poate repeta o singură dată, în termen de 90 de zile calendaristice.

NOTĂ:

Atunci când nu există examinator pe clasa/tipul respectivă/respectiv de aeronavă, un inspector AACR va fi împuternicit în acest scop.

În funcție de rezultatele etapelor descrise mai sus, AACR poate emite autorizația de examinator sau poate respinge cererea de autorizare.

- (IV) Revalidarea autorizației de examinator. Un examinator este reautorizat în funcție de decizia AACR. Solicitantul unei revalidări a autorizației de examinator trebuie:
- (i) să fi efectuat minimum 2 (două) examinări practice în zbor pentru fiecare an al perioadei de valabilitate al autorizației de examinator deținute;
- (ii) să parcurgă un program de pregătire teoretică recurentă pentru examinatori, în cazul îndeplinirii cerințelor de la punctul de mai sus. Cursul este organizat în cadrul AACR și se finalizează printr-o examinare teoretică, sub conducerea unui inspector AACR — examinator principal. În urma promovării, solicitantul primește un atestat de participare la cursul de pregătire teoretică recurentă pentru examinatori, care trebuie atașat cererii de emitere a autorizației. În cazul nepromovării examinării teoretice, solicitantului i se revocă autorizația de examinator;

- (iii) să promoveze testul de acceptabilitate pentru examinatori în urma susținerii unui test de îndemânare în rolul de examinator sub supravegherea unui inspector AACR sau pilot, desemnat de AACR, având autorizația de examinator pe tipul/clasa respectiv/respectivă, inclusiv informarea înaintea zborului, acordarea calificativului pentru examinat, discuțiile după terminarea zborului și completarea documentelor specifice. Acesta trebuie susținut în ultimele 12 luni ale perioadei de valabilitate a autorizării de examinator, după promovarea examinării teoretice susținute în urma pregătirii teoretice recurente pentru examinatori. În cazul nepromovării, solicitantului i se revocă autorizația de examinator.

NOTĂ:

În anumite condiții, inspectorul AACR poate fi special împuternicit pentru acest scop.

(V) Reînnoirea autorizației de examinator. Procedura este identică cu cea de emitere a autorizației de examinator, programul de pregătire teoretică fiind stabilit în funcție de experiența solicitantului și perioada de întrerupere.

În funcție de rezultatele etapelor descrise la paragraful mai sus, AACR poate reemite autorizația de examinator sau poate respinge cererea de reautorizare.

8. În cazurile în care examinatorii îndeplinesc cerințele de calificare și experiență stabilite la punctele de mai sus, aceștia pot efectua examinări, conform privilegiilor înscrise în autorizația de examinator, pentru oricare din categoriile pentru care dețin respectiva licență și calificare.

9. Privilegii

- testarea îndemânării pentru emiterea calificărilor de tip;
- verificarea competenței pentru revalidarea sau reînnoirea calificărilor de tip;
- testarea îndemânării și verificarea competenței pentru emiterea/revalidarea/reînnoirea calificărilor de instructor.

RACR-LPN 5.211 Calificări și/sau autorizări suplimentare

Deținătorul unei licențe specificate în RACR-LPN 5 care solicită obținerea unei calificări și/sau autorizări suplimentare trebuie să dovedească îndeplinirea cerințelor privind cunoștințele teoretice și îndemânarea, așa cum este prevăzut pentru fiecare calificare și autorizare acordată, în condițiile specificate în RACR-LPN 5.

RACR-LPN 5.212 Aprobarea/Acceptarea cursurilor de pregătire

a) Orice curs solicitat, în țară sau străinătate, de personalul aeronautic civil navigator menționat în RACR-LPN 5.200 lit. a) trebuie să fie aprobat/acceptat de către AACR, înaintea desfășurării acestuia.

b) Valabilitatea cursurilor de pregătire este de 36 de luni de la data promovării cursului.

RACR-LPN 5.213 Examinarea cunoștințelor teoretice

a) *Conținutul examinărilor teoretice.* Disciplinele de examinare teoretică pentru obținerea, reînnoirea, revalidarea licenței și a calificărilor/autorizațiilor sunt stabilite astfel:

1. licența de navigator aerian, în RACR-LPN 5.300 și RACR-LPN 5.307;
2. licența de mecanic navigator, în RACR-LPN 5.400 și RACR-LPN 5.407;
3. licența de operator radionavigator, în RACR-LPN 5.500 și RACR-LPN 5.507;

4. licența de inginer de recepție și control aeronave, în RACR-LPN 5.600, RACR-LPN 5.607;

5. licența de inginer de recepție și control mijloace PNA-Tc, în RACR-LPN 5.700, RACR-LPN 5.707;

6. calificarea de instructor, în RACR-LPN 5.800, RACR-LPN 5.806.

b) Examinarea teoretică în vederea revalidării licenței și a calificărilor asociate se efectuează în ultimele 90 de zile calendaristice de valabilitate a acestora.

c) Cererile-tip pentru examinarea teoretică adresate AACR sunt stabilite de aceasta prin proceduri și instrucțiuni de aeronautică civilă, respectând prevederile RACR-LPN 5.

d) Examinările teoretice se efectuează numai după înregistrarea cererilor completate, semnate de cei în drept și însoțite de documentele care atestă plata tarifelor legale corespunzătoare și de documentele care atestă îndeplinirea cerințelor din prezenta reglementare referitoare la identitate, studii, pregătire de specialitate, instruire teoretică, instruire practică.

e) Pentru solicitanții de altă cetățenie, examinările se efectuează, după caz, în limba engleză sau în limba română.

f) *Responsabilitățile solicitantului*

1. Un solicitant trebuie să furnizeze AACR dovezi acceptabile referitoare la îndeplinirea condițiilor pentru examinare, în conformitate cu RACR-LPN 5.

2. Dacă se constată că solicitantul, în timpul examinării, nu se conformează procedurilor de examinare, această abatere va conduce la suspendarea examinării, fie la o singură disciplină, fie a întregii examinări.

g) Baremul de promovare a fiecărei discipline din cadrul examenelor teoretice pentru personalul aeronautic navigant civil, a cărui licențiere este reglementată prin RACR-LPN 5, este de 75%, iar pentru calificarea de instructor de 90%.

h) Personalul aeronautic civil navigant care nu promovează mai mult de 50% din totalul de discipline susținute în cadrul unei examinări va susține reexaminarea integrală.

i) Personalului aeronautic civil navigant care nu obține calificativul de „promovat” la una sau mai multe discipline de examinare pentru revalidarea licenței i se suspendă cu efect imediat valabilitatea licenței de zbor.

j) Reexaminările pentru disciplinele la care nu s-a obținut baremul de promovare se desfășoară după minimum 15 zile calendaristice de la data susținerii examenului teoretic anterior. Numărul maxim de reexaminări acceptate este de 3; în acest caz, solicitantul va fi admis la o nouă examinare în urma promovării unui curs suplimentar stabilit de AACR în funcție de situație.

RACR-LPN 5.214 Examinarea practică

a) Înaintea examinării practice în zbor (test de îndemânare sau verificare a competenței), solicitantul trebuie să fi efectuat întregul program de instruire corespunzător și să fi promovat examinarea teoretică.

b) Cererile-tip pentru examinarea practică adresate AACR sunt stabilite de aceasta prin proceduri și instrucțiuni de aeronautică civilă și în conformitate cu prevederile RACR-LPN 5.

c) Examinările practice se efectuează numai după înregistrarea cererilor completate, semnate de cei în drept și însoțite de documentele care atestă plata tarifelor legale corespunzătoare și de documentele care atestă îndeplinirea cerințelor din prezenta reglementare, referitoare la identitate,

studii, pregătire de specialitate, instruire/examinare teoretică, instruire practică.

d) Testarea îndemânării pentru obținerea de calificări de clasă/tip, calificări de instructor, reînnoirea licenței și verificarea competenței pentru revalidare se va efectua pentru fiecare clasă și/sau tip de aeronavă și fiecare funcție care urmează a fi exercitată la bord.

e) Orice secțiune din formularul corespunzător testării îndemânării/verificării de competență trebuie efectuat în mod satisfăcător în cele 6 luni de la data depunerii cererii pentru obținerea, reînnoirea sau revalidarea calificării.

f) Rezultatele examinării practice se înscriu în raportul de examinare practică.

RACR-LPN 5.215 Tarifare

a) Pentru examinarea teoretică și examinarea practică în vederea acordării licențelor, a calificărilor de clasă/tip, a calificărilor superioare și autorizărilor suplimentare sau pentru revalidarea calificărilor de clasă/tip AACR percepe tarife în conformitate cu nomenclatorul de tarife aprobat și ținând seama de reglementările specifice în vigoare.

b) Plata tarifelor legale corespunzătoare trebuie efectuată la depunerea cererii de examinare teoretică și/sau practică sau anterior depunerii acesteia. Cererile pentru care nu se depun la timp și complet tarifele legale corespunzătoare vor fi reprogramate.

RACR-LPN 5.216 Formularul pentru licență

a) Licențele emise în conformitate cu prevederile RACR-LPN 5 au caracteristicile prezentate mai jos.

Conținut. Numărul de ordine al rubricii este întotdeauna tipărit pe aceeași linie cu titlul rubricii. Rubricile de la I la XI sunt rubrici permanente, iar rubricile de la XII la XIV sunt rubrici variabile care vor fi înscrise pe o parte separată/anexă la formularul principal. Partea separată sau anexa este clar identificată ca parte a licenței propriu-zise.

1. Rubrici permanente:

- (i) statul emitent al licenței — România;
- (ii) titlul licenței;
- (iii) numărul de înregistrare care începe cu codul poștal al statului de emisie și urmat de un cod de numere în cifre arabice și/sau litere din alfabetul latin;
- (iv) numele deținătorului (în alfabetul latin);
- (v) adresa deținătorului;
- (vi) naționalitatea deținătorului;
- (vii) semnătura deținătorului;
- (viii) autoritatea emitentă;
- (ix) termenul de valabilitate al licenței și autorizările pentru privilegiile acordate;
- (x) semnătura funcționarului care a emis licența și data emiterii;
- (xi) ștampila/sigiliul AACR.

2. Rubrici variabile (pe formular anexat):

- (xii) calificări — de clasă, tip, instructor etc., cu data de expirare a calificării; privilegiile pentru radiotelefonie (R/T) pot apărea pe formularul de licență sau pe un certificat separat;
- (xiii) mențiuni — înscrisuri speciale referitoare la limitări și privilegii;
- (xiv) orice alte detalii cerute de AACR.

Material: Hârtia sau orice alt material folosit pentru licență trebuie să prevină ori să facă vizibile orice deteriorări sau ștersături. Orice înscrisuri sau radieri în formular vor fi, în mod clar, autorizate de AACR.

Culoare: pentru licențele emise în conformitate cu RACR-LPN 5 se va folosi culoarea albă.

Limba folosită: înscrisurile în licență trebuie efectuate în limba română și în limba engleză.

b) AACR stabilește, prin proceduri și instrucțiuni de aeronautică civilă, formularele pentru licențe, în conformitate cu prevederile RACR-LPN 5.

RACR-LPN 5 Capitolul 3. Navigator aerian

RACR-LPN 5.300. Condiții generale

Pentru a obține o licență de navigator aerian, un solicitant trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) să aibă vârsta de minimum 18 ani;
- b) să fie absolvent de liceu cu diplomă de bacalaureat;
- c) să fie absolventul unui curs aprobat de instruire teoretică și practică la o organizație de pregătire autorizată de AACR;
- d) să satisfacă cerințele RACR-LPN 5.305 privind aptitudinea medicală;
- e) să dețină un certificat de radiotelefonist în termen de valabilitate;
- f) să fi promovat examinarea teoretică la disciplinele prevăzute în RACR-LPN 5.301;
- g) să fi promovat examinarea practică în zbor, în conformitate cu RACR-LPN 5.304.

RACR-LPN 5.301. Cunoștințe aeronautice

Pentru a obține licența de navigator aerian, solicitantul trebuie să efectueze un program aprobat de instruire teoretică la sol, cuprinzând cel puțin următoarele discipline:

- a) Legislație aeronautică:
  - reguli și reglementări relevante pentru deținătorul unei licențe de navigator aerian; regulile aerului; practici și proceduri specifice serviciilor de trafic aerian;
- b) Cunoașterea generală a avionului:
  - principii de operare și funcționare ale sistemelor de propulsie, ale echipamentelor și aparatelor de bord ale aeronavelor;
    - performanțe și limitări în operarea aeronavei;
    - informații relevante privind operarea aeronavei, prevăzute în Manualul de zbor și documentația de specialitate;
    - folosirea și verificarea funcționării echipamentelor și sistemelor; defecțiuni și remedierea lor;
- c) Performanțe de zbor și planificarea zborului:
  - efectele distribuirii încărcăturii și greutateii asupra manevrabilității, caracteristicilor zborului și de performanță; calcule de greutate și centraj;
    - calculul și aplicarea în practică a datelor de decolare, aterizare și a altor date de zbor;
    - planificarea preliminară și pe rută a zborului, în regim de zbor instrumental (IFR); pregătirea și întocmirea planurilor de zbor; proceduri privind serviciile de trafic aerian; altimetrie; proceduri de calaj altimetric;
- d) Performanțe și limite umane:
  - performanțe și limite umane relevante pentru navigatorul aerian;

e) Meteorologie:

— interpretarea și aplicarea practică a codurilor meteorologice aeronautice, a mesajelor meteorologice aeronautice, a hărților și prognozelor, folosirea informațiilor meteorologice și a procedurilor de obținere a lor, înainte de zbor și în timpul zborului; altimetrie;

— meteorologie aeronautică; climatologia zonelor relevante care au efect asupra operării; deplasarea sistemelor de presiune, structura fronturilor atmosferice, originea și caracteristicile fenomenelor atmosferice semnificative, care influențează decolarea, condițiile zborului pe rută și aterizarea; evitarea condițiilor meteorologice periculoase;

f) Navigație:

— navigație aeriană și radionavigație, folosirea hărților aeronautice, a instrumentelor și mijloacelor de navigație aeriană; principiile și caracteristicile sistemelor de navigație; echipamente de bord; cerințe speciale de navigație pentru zborurile lung-curier;

— principiile de funcționare și utilizarea echipamentelor de bord de navigație;

— elemente de navigație astronomică; sfera cerească; sextantul; recunoașterea principalelor constelații;

— utilizarea cu acuratețe și în siguranță a sistemelor de navigație în toate fazele zborului; identificarea mijloacelor de radionavigație;

— definiții, unități de măsură și formule utilizate în navigația aeriană.

g) Proceduri operaționale.

— folosirea documentației aeronautice, cum ar fi AIP, NOTAM, coduri și abrevieri aeronautice și a hărților ce conțin proceduri instrumentale pentru toate fazele zborului;

— proceduri de prevenire și proceduri în cazuri anormale și de urgență;

— proceduri operaționale pentru transportul mărfurilor; pericole potențiale în cazul transportului unor bunuri periculoase;

h) Aerodinamică (principiile zborului):

— principiile zborului;

i) Radiotelefonie:

— proceduri de radiotelefonie și frazeologia standard;

j) Limba engleză:

— aptitudinea de a folosi limba oral și în scris; cunoștințe generale și de vocabular specific de aviație pentru navigator;

k) MCC (Cooperare în echipaj multiplu):

— cursul MCC trebuie să cuprindă 25 de ore de instruire teoretică și exerciții și 4 ore de antrenament practic, adițional cursului de instruire pentru calificarea de tip.

RACR-LPN 5.302. Experiența de zbor

a) Solicitantul trebuie să execute minimum 200 ore de zbor în zboruri pe rute aeriene, îndeplinind funcția de navigator aerian, din care cel puțin 30 de ore de zbor de noapte.

b) AACR stabilește dacă experiența de zbor ca pilot poate fi acceptată parțial sau integral ca parte integrantă a experienței totale de zbor de 200 ore.

RACR-LPN 5.303. Instruirea în zbor

Solicitantul trebuie să efectueze instruire în dublă comandă pe avioane, cu un navigator instructor autorizat. Instructorul trebuie să se asigure că solicitantul a dobândit experiența de zbor și operațională, la nivelul de performanță solicitat pentru un navigator aerian, cel puțin privind următoarele condiții și domenii:

- a) operațiuni premergătoare zborului, incluzând determinarea greutateii și centrului avionului;
- b) operațiuni privind traficul aerian, măsuri și proceduri de evitare a coliziunilor;
- c) pe timp de noapte, executarea cu acuratețe a cel puțin 25 de determinări ale poziției, utilizând echipamentele de navigație de la bordul aeronavei;
- d) pe timp de zi, efectuarea a cel puțin 25 de observații celeste comparativ cu sistemele de navigație de referință;
- e) determinarea cu precizie a poziției aeronavei în zboruri pe traiect, folosind repere vizuale, mijloace de radionavigație și calculul traiectului;
- f) cunoașterea și efectuarea de proceduri și manevre pentru cazuri anormale și de urgență;
- g) efectuarea de operațiuni înspre, dinspre și tranzitând aerodromuri cu organ de control, în conformitate cu procedurile serviciilor de trafic aerian, cunoașterea și aplicarea procedurilor de radiotelefonie și a frazeologiei standard;
- h) cunoașterea modului în care se determină performanțele la decolare și aterizare ale aeronavei, precum și performanțele de zbor;
- i) cunoașterea modului în care se fac calculele referitoare la consumul de combustibil.

RACR-LPN 5.304. Îndemânarea

a) Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a executa procedurile și manevrele descrise în RACR-LPN 5.303, precum și capacitatea:

- 1. de analiză și abilități în exercitarea funcției de navigator;
- 2. de a efectua toate îndatoririle ca parte integrantă a echipajului, manifestând o judecată corectă și aptitudini de zbor;
- 3. de a aplica cunoștințele aeronautice dobândite;
- 4. de a menține permanent o comunicare eficientă cu ceilalți membri ai echipajului.

b) Examinarea practică se efectuează în zbor specific de transport, cuprinzând minimum două aterizări.

RACR-LPN 5.305. Aptitudinea medicală

Solicitantul trebuie să dețină un certificat medical clasa a II-a, în termen de valabilitate, conform reglementărilor în vigoare.

RACR-LPN 5.306. Privilegiile deținătorului licenței de navigator aerian și condițiile în care acestea pot fi exercitate

În urma îndeplinirii cerințelor specificate în prezentul capitol, deținătorul unei licențe de navigator aerian are dreptul să exercite funcția de navigator aerian pe toate tipurile de aeronavă pentru care deține o calificare validă.

RACR-LPN 5.307. Emiterea licențelor; termene de valabilitate

a) Emiterea licenței inițiale se efectuează în condițiile prevăzute în RACR-LPN 5.300. Termenul de valabilitate pentru calificările de tip este de 12 luni de la data promovării examinării practice prevăzute în RACR-LPN 5.300 lit. f).

b) Revalidarea licenței se efectuează în urma unei examinări teoretice la disciplinele prevăzute în RACR-LPN 5.301 lit. a), c),

f), g) și j) și a examinării practice în zbor conform RACR-LPN 5.304, efectuate în intervalul ultimelor 3 luni de valabilitate.

c) Pentru reînnoirea calificării de tip se efectuează examinarea teoretică la disciplinele prevăzute în RACR-LPN 5.301 lit. a), b), c), e), f), g), h), i) și j) și o examinare practică în zbor conform RACR-LPN 5.304. Înaintea examinării pentru reînnoirea calificării de tip este necesară efectuarea unui program, aprobat de AACR, de împrăștiere a cunoștințelor teoretice și de reantrenare practică. La stabilirea programului se va ține seama de durata de întrerupere.

RACR-LPN 5 Capitolul 4. Mecanic navigant**RACR-LPN 5.400. Condiții generale**

Pentru a obține licența de mecanic navigant, un solicitant trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) să aibă vârsta de minimum 18 ani;
- b) să fie absolvent de liceu cu diplomă de bacalaureat;
- c) să fie absolvent al unor cursuri de instruire teoretică și practică în zbor la o organizație de pregătire autorizată de AACR;
- d) să satisfacă cerințele RACR-LPN 5.405 privind aptitudinea medicală;
- e) să fi promovat examinarea teoretică la disciplinele prevăzute în RACR-LPN 5.401;
- f) să fi promovat examinarea practică în zbor, în conformitate cu RACR-LPN 5.404.

RACR-LPN 5.401. Cunoștințe aeronautice

Pentru a obține licența de mecanic navigant, solicitantul trebuie să efectueze un program aprobat de instruire teoretică, care să cuprindă cel puțin următoarele discipline:

- a) Legislație aeronautică:
  - reguli și reglementări relevante pentru deținătorul unei licențe de mecanic navigant; regulile și reglementările privind operarea aeronavelor civile, relevante pentru deținătorul unei licențe de mecanic navigant;
- b) Cunoașterea generală a aeronavei:
  - principii de bază pentru sisteme de propulsie, motoare cu turbină și/sau cu piston, caracteristici ale combustibililor, sistemelor de combustibil, incluzând și automatica sistemului de combustibil, lubrifianți și sisteme de lubrifiere, sisteme de injecție și postcombustie, funcționarea și operarea sistemelor de pornire și aprindere ale motoarelor;
  - principii de operare, proceduri de handling și limitări de operare ale sistemelor de propulsie, efectele condițiilor atmosferice asupra performanțelor motoarelor;
  - celule, sisteme de comandă a zborului, structuri, trenul de aterizare, frâne, sisteme antiderapaj, coroziune și rezistență la oboseală, identificarea defectelor și deteriorărilor structurale;
  - sisteme de protecție contra ploii și givrajului;
  - sisteme de presurizare, condiționare și oxigen;
  - sisteme hidraulice și pneumatice;
  - teoria de bază a electricității, sisteme electrice c.c. (curent continuu) și c.a. (curent alternativ), sisteme de cablaj ale aeronavei, izolare și ecranare;
  - principii de operare a aparatelor de bord, busolelor, pilotului automat, echipamentului de radiocomunicații, mijloacelor de navigație radar și radio, sistemului de control al zborului;

— restricții și limitări în exploatare, sisteme de protecție, detectare, înăbușire și stingere a focului;

— folosirea și verificările de funcționalitate a echipamentelor și sistemelor aeronavei respective;

c) Performanțe de zbor și planificarea zborului:

— efectul încărcării și distribuția maselor la bordul aeronavei, caracteristici și performanțe ale zborului;

— folosirea și aplicarea în practică a datelor de performanță, inclusiv pentru zborul de croazieră;

d) Performanțe și limite umane:

— performanțe și limite umane relevante pentru mecanicul navigant;

e) Proceduri operaționale:

— principii de întreținere, proceduri de întreținere și de aeronavigabilitate, raportarea defectelor, verificări înainte de zbor, măsuri de precauție la alimentarea cu combustibil și folosirea surselor de aerodrom, echipamentul instalat și sistemele cabinei, utilizarea MEL; documente relevante pentru mecanicul navigant și completarea lor;

— proceduri normale, anormale și proceduri în caz de urgență;

— proceduri operaționale pentru transportul mărfurilor; transportul bunurilor periculoase; evidențe și raportări;

— noțiuni elementare de navigație, principii de operare ale sistemelor de navigație;

— aspecte operaționale de meteorologie;

f) Aerodinamică (principiile zborului):

— principiile zborului;

g) Radiotelefonie:

— proceduri de radiotelefonie și frazeologia standard.

RACR-LPN 5.402. Experiența de zbor

a) Solicitantul trebuie să execute minimum 100 de ore de zbor de pregătire, îndeplinind funcția de mecanic navigant. AACR poate accepta ca o parte din experiența de zbor acumulată să fie dobândită pe un simulator de zbor aprobat, dar aceasta nu poate fi mai mare de 50 de ore.

b) Dacă solicitantul are experiență de zbor ca pilot, AACR stabilește dacă această experiență de zbor poate fi acceptată și, după caz, poate reduce în mod corespunzător cerința privind experiența de zbor totală, în funcție de îndeplinirea cerințelor din prezentul capitol.

RACR-LPN 5.403. Instruirea în zbor

Solicitantul trebuie să efectueze o instruire în zbor cu un instructor acceptat de AACR. Instructorul trebuie să se asigure că solicitantul a dobândit experiența de zbor operațională, la nivelul de performanță solicitat pentru mecanic navigant, cel puțin în următoarele domenii:

a) proceduri normale:

1. verificări înainte de zbor;

2. proceduri de alimentare și de gestionare a combustibilului;

3. verificarea documentelor de întreținere;

4. proceduri normale pentru toate fazele zborului;

5. folosirea listei de verificări ale sistemelor pentru proceduri normale;

6. coordonarea în echipaj și proceduri în cazul în care un membru al echipajului se află/este în incapacitatea de a îndeplini funcțiile la bord;

7. raportări în cazul fiecărui zbor normal sau consemnarea defectăunilor constatate;

b) proceduri anormale:

1. recunoașterea funcționării anormale a sistemelor aeronavei;

2. utilizarea procedurilor anormale și alternative;

3. raportări și evidențe;

c) proceduri de urgență:

1. recunoașterea apariției situației de urgență;

2. aplicarea procedurilor de urgență corespunzătoare;

3. folosirea listei de verificări ale sistemelor pentru proceduri de urgență;

4. raportări și evidențe.

RACR-LPN 5.404. Îndemânarea

a) Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea sa de a executa, ca mecanic navigant, procedurile și manevrele descrise în RACR-LPN 5.403, în conformitate cu privilegiile acordate deținătorului licenței de mecanic navigant, precum și capacitatea:

1. de a utiliza sistemele avionului în conformitate cu performanțele și limitările aeronavei;

2. de a analiza și abilitați în executarea funcției de mecanic navigant;

3. de a aplica cunoștințele de aviație;

4. de a îndeplini toate sarcinile ca membru al echipajului în mod corespunzător;

5. de a menține permanent o comunicare eficientă cu ceilalți membri ai echipajului.

b) Examinarea practică trebuie efectuată pe simulator sau în zbor necomercial, cu efectuarea a minimum două aterizări.

RACR-LPN 5.405. Aptitudinea medicală

Solicitantul trebuie să dețină un certificat medical clasa a II-a, în termen de valabilitate.

RACR-LPN 5.406. Privilegiile deținătorului licenței de mecanic navigant și condițiile în care acestea pot fi exercitate

În urma îndeplinirii cerințelor specificate în prezentul capitol, deținătorul unei licențe de mecanic navigant are dreptul să exercite funcția de mecanic navigant pe tipurile de aeronave pentru care deține o calificare validă.

RACR-LPN 5.407. Emiterea licențelor; termene de valabilitate

a) Emiterea licenței inițiale se efectuează în condițiile prevăzute în RACR-LPN 5.400. Termenul de valabilitate pentru calificările de tip este de 12 luni de la data promovării examinării practice prevăzute în RACR-LPN 5.400 lit. f).

b) Revalidarea licenței se efectuează în urma unei examinări teoretice la disciplinele prevăzute în RACR-LPN 5.401 lit. a), c) și e) și a examinării practice în zbor conform RACR-LPN 5.404, efectuate în intervalul ultimelor 3 luni de valabilitate. Experiența de zbor minimă pentru revalidare este de 10 ore de zbor în ultimele 12 luni. În cazul în care solicitantul nu deține experiența minimă de zbor pentru revalidare va fi examinat teoretic și practic la nivelul prevăzut pentru reînnoirea calificării.

c) Pentru reînnoirea calificării de tip se efectuează examinarea teoretică la disciplinele prevăzute în RACR-LPN 5.401 lit. a), b), c), e), f) și g) și o examinare practică în zbor conform RACR-LPN 5.404. După o întrerupere mai mare de 90 de zile calendaristice, activitatea poate fi reluată după efectuarea unui zbor cu un instructor cu calificare pe tipul

respectiv de aeronavă. După o întrerupere mai mare de 6 luni, activitatea poate fi reluată după efectuarea unei examinări practice pe simulator sau în zbor care să conțină minimum două aterizări. Înaintea examinării pentru reînnoirea calificării de tip este necesară efectuarea unui program, aprobat de AACR, de îmborspătare a cunoștințelor teoretice și de reantrenare practică. La stabilirea programului se va ține seama de durata de întrerupere.

RACR-LPN 5 Capitolul 5. Operator radionavigant

RACR-LPN 5.500. Condiții generale

Pentru a obține licența de operator radionavigant, un solicitant trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) să aibă vârsta de minimum 18 ani;
- b) să fie absolvent de liceu cu diplomă de bacalaureat;
- c) să fi absolvit un curs aprobat de instruire teoretică și practică la o organizație de pregătire autorizată de AACR;
- d) să satisfacă cerințele RACR-LPN 5.505 privind aptitudinea medicală;
- e) să fi promovat examinarea teoretică la disciplinele prevăzute în RACR-LPN 5.501;
- f) să fi promovat examinarea practică, în conformitate cu RACR-LPN 5.504;
- g) să dețină un certificat de radiotelefonist în termen de valabilitate.

RACR-LPN 5.501. Cunoștințe aeronautice

Pentru a obține calificarea de operator radionavigant, solicitantul trebuie să efectueze un program aprobat de instruire teoretică la sol, care să cuprindă cel puțin următoarele discipline:

- a) Legislație aeronautică:
  - reguli și reglementări relevante pentru deținătorul unei licențe de operator radionavigant; regulile aerului; servicii și proceduri de trafic aerian;
- b) Cunoașterea generală a aeronavei:
  - principii de operare a aparatelor de bord, echipamentului de radiocomunicații, mijloacelor de navigație radar și radio, sistemului de control al zborului;
  - identificarea defectelor și deteriorărilor la echipamentele de radiocomunicații, radionavigație și radar;
  - teoria de bază a electricității, sisteme electrice c.c. (curent continuu) și c.a. (curent alternativ), sisteme de cablaj ale aeronavei, izolare și ecranare;
  - performanțe și limitări în operarea aeronavei;
  - folosirea listei de verificări ale funcționării echipamentelor și sistemelor;
- c) Performanțe și limite umane:
  - performanțe și limite umane relevante pentru operatorul radionavigant;
- d) Proceduri operaționale:
  - principii de întreținere, proceduri de întreținere și de aeronavigabilitate, raportarea defectelor, verificări înainte de zbor;
  - proceduri normale, anormale și de urgență;
- e) Radiotelefonie:
  - reglementări și proceduri în radiotelefonie și frazeologia standard în limba engleză.

RACR-LPN 5.502. Experiența de zbor

- a) Solicitantul trebuie să execute minimum 100 de ore de zbor în zboruri pe rute aeriene, îndeplinind funcția de operator radionavigant, din care cel puțin 30 de ore de zbor de noapte.
- b) AACR stabilește dacă experiența de zbor ca pilot, navigator aerian sau mecanic navigant poate fi acceptată ca parte integrantă a experienței totale de zbor.

RACR-LPN 5.503. Instruirea în zbor

Solicitantul trebuie să efectueze o instruire în zbor cu un instructor autorizat. Instructorul trebuie să se asigure că solicitantul a dobândit experiența de zbor operațională, la nivelul de performanță solicitat pentru un operator radionavigant, cel puțin în următoarele domenii:

- a) proceduri normale:
  1. verificări înainte de zbor;
  2. verificarea documentelor de întreținere ale aeronavei și echipamentelor;
  3. proceduri normale, anormale și de urgență de cabină pentru toate fazele zborului;
  4. cooperare în echipaj multiplu și proceduri în cazul în care un membru al echipajului se află/este în incapacitatea de a îndeplini funcțiile la bord;
  5. raportarea și consemnarea defectelor;
- b) proceduri anormale:
  1. recunoașterea funcționării anormale a sistemelor de radiocomunicații, mijloacelor de navigație radar și radio;
  2. proceduri de utilizare a sistemelor de rezervă în cazul funcționării anormale;
  3. consemnări și raportări ale defectelor;
- c) proceduri de urgență:
  1. recunoașterea apariției situației de urgență;
  2. folosirea procedurilor de urgență corespunzătoare;
  3. consemnări și raportări ale defectelor.

RACR-LPN 5.504. Îndemânarea

a) Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea sa de a executa, ca operator radionavigant, procedurile și manevrele descrise în RACR-LPN 5.503, în conformitate cu privilegiile acordate deținătorului licenței de operator radionavigant, și capacitatea:

1. de a executa toate manevrele cu calm și precizie ca parte integrantă a echipajului;
  2. de a manifesta o judecată bună și aptitudini de zbor corespunzătoare;
  3. de a aplica cunoștințele de specialitate;
  4. de a menține permanent o comunicare eficientă cu ceilalți membri ai echipajului.
- b) Examinarea practică se efectuează în zbor specific de transport.

RACR-LPN 5.505. Aptitudinea medicală

Solicitantul trebuie să dețină un certificat medical clasa a II-a, în termen de valabilitate.

RACR-LPN 5.506. Privilegiile deținătorului licenței de operator radionavigant și condițiile în care acestea pot fi exercitate

În urma îndeplinirii cerințelor specificate în prezentul capitol, deținătorul unei licențe de operator radionavigant are dreptul să exercite funcția de operator radionavigant pe tipurile de aeronave pentru care deține o calificare validă.

RACR-LPN 5.507. Emiterea licențelor; termene de valabilitate

a) Emiterea licenței inițiale se efectuează în condițiile prevăzute în RACR-LPN 5.500. Termenul de valabilitate pentru calificările de tip este de 12 luni de la data promovării examinării practice prevăzute în RACR-LPN 5.500 lit. f).

b) Revalidarea licenței se efectuează în urma unei examinări teoretice la disciplinele prevăzute în RACR-LPN 5.501 lit. a), d) și e) și a examinării practice în zbor conform RACR-LPN 5.504, efectuate în intervalul ultimelor 3 (trei) luni de valabilitate. Experiența de zbor minimă pentru revalidare este de 10 ore de zbor în ultimele 12 luni. În cazul în care solicitantul nu deține experiența minimă de zbor pentru revalidare, acesta va fi examinat teoretic și practic la nivelul prevăzut pentru reînnoirea calificării.

c) Pentru reînnoirea calificării de tip se efectuează examinarea teoretică la disciplinele prevăzute în RACR-LPN 5.501, lit. a), b), d) și e) și o examinare practică în zbor conform RACR-LPN 5.504. După întreruperi mai mari de 90 de zile calendaristice activitatea poate fi reluată după efectuarea unei examinări practice în zbor care să conțină minimum două tronsoane. Înaintea examinării pentru reînnoirea calificării de tip este necesară efectuarea unui program aprobat de AACR de îmborsărire a cunoștințelor teoretice și de reantrenare practică. La stabilirea programului se va ține seama de durata de întrerupere.

RACR-LPN 5 Capitolul 6. Inginer de recepție și control aeronave**RACR-LPN 5.600. Condiții generale**

Pentru a obține licența de inginer de recepție și control aeronave, un solicitant trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) să aibă vârsta de minimum 28 ani;
- b) să dețină diplomă universitară de inginer, cu profil aeronautic sau electronic (cu specializare în instalații de bord și avionics);
- c) să dețină un certificat de aptitudine medicală aeronautică clasa a II-a, în termen de valabilitate;
- d) să dețină licența de personal tehnic aeronautic în termen de valabilitate pentru tipul sau categoria de aeronave pentru care solicită licența de inginer de recepție și control;
- e) să dețină o experiență de minimum 5 ani în întreținerea, proiectarea, fabricarea sau în supravegherea unei organizații de întreținere, proiectare ori fabricare a aeronavelor de tipul sau din categoria pentru care solicită licența și calificarea;
- f) să fi parcurs un program de pregătire teoretică și practică organizat de AACR sau în cadrul unei organizații autorizate de AACR pentru un astfel de curs;
- g) să fi promovat examinarea teoretică și practică la disciplinele prevăzute în RACR-LPN 5.601 și examinarea practică prevăzută în RACR-LPN 5.604.

RACR-LPN 5.601. Pregătire teoretică

Pentru a obține licența de inginer de recepție și control aeronave, solicitantul trebuie să parcurgă un program de instruire teoretică și practică care să cuprindă următoarele discipline:

- a) Legislație aeronautică:
  - regulile aerului; servicii și proceduri de trafic aerian; proceduri privind organizarea și efectuarea zborurilor tehnice;

reglementări specifice privind proiectarea și operarea aeronavelor;

b) Cunoașterea generală a aeronavei (numai dacă licența de personal tehnic aeronautic deținută nu include calificarea pentru tipul respectiv de aeronavă):

- operarea și funcționarea sistemelor de propulsie, ale sistemelor și aparatelor de bord ale aeronavei;

- restricții în operarea aeronavei și sistemelor de propulsie; informații relevante privind exploatarea aeronavei, prevăzute în manualul de zbor și în documentația de întreținere;

- folosirea și verificarea funcționării echipamentelor și sistemelor aeronavei respective;

- conținutul și utilizarea manualului de zbor specific tipului de aeronavă;

- proceduri și programul de întreținere a celulei, sistemelor și sistemelor de propulsie ale aeronavei respective, aparatelor de bord, instalațiilor și sistemelor de bord, echipamentelor de bord pentru căutare și salvare;

c) Performanțe de zbor și planificarea zborului:

- efectele încărcării și distribuției maselor la bordul aeronavei, caracteristici și performanțe ale zborului; calcule de greutate și centraj;

- calculul și aplicarea în practică a datelor de decolare, aterizare și a altor date de zbor;

- planificarea preliminară și pe rută a zborului.

d) Performanțe și limitări umane:

- performanțe și limite umane relevante pentru inginerul de recepție și control;

e) Aerodinamică (principiile zborului):

- aerodinamica aplicabilă aeronavelor pentru care solicită licența.

RACR-LPN 5.602. Experiența de zbor

a) Evidența tuturor zborurilor efectuate ca inginer de recepție și control și ca membru adițional în echipajul de bază trebuie înregistrată de solicitant în „Carnetul de zbor pentru personal navigator”.

b) În scopul îndeplinirii cerințelor relevante prevăzute în RACR-LPN 5, AACR poate recunoaște unui solicitant al licenței de inginer de recepție și control cunoștințele, experiența și îndemânarea dobândite în activitatea de zbor efectuată într-o organizație de fabricație, reparație sau întreținere aeronave.

c) Pentru a obține licența de inginer de recepție și control aeronave, solicitantul trebuie să acumuleze o experiență minimă de zbor de 20 de ore în minimum 10 inspecții de navigabilitate.

d) Pentru a obține o calificare de tip sau categorie de aeronavă adițională solicitantul trebuie să acumuleze o experiență minimă pe tip ori clasă de 3 ore de zbor în inspecții de navigabilitate. Prin *clasă de aeronave* se înțelege aeronavele care au o construcție similară, instalații de forță similare și echipamente de bord cu o complexitate similară.

RACR-LPN 5.603. Instruirea în zbor

Solicitantul trebuie să efectueze o instruire pe aeronave, cu un inginer de recepție și control autorizat în scopul efectuării instruirii. În anumite situații instruirea se poate face cu un pilot calificat corespunzător (pilot recepție și control sau pilot deținător de autorizație de control tehnic sau alt document acceptat de AACR). Acesta trebuie să se asigure că solicitantul a dobândit experiența de zbor operațională, la nivelul de performanță cerut

pentru inginer de recepție și control, cel puțin în următoarele domenii:

- a) operațiuni premergătoare zborului, incluzând determinarea greutateii și controlul documentelor de întreținere ale aeronavei;
- b) proceduri normale:
  1. verificarea aeronavei la sol, înaintea zborului;
  2. proceduri normale pentru toate fazele zborului;
  3. coordonarea în echipaj și proceduri în cazul în care un membru al echipajului de conducere se află/este în incapacitatea de a îndeplini funcțiile la bord;
  4. raportarea defectelor;
- c) proceduri anormale:
  - recunoașterea funcționării anormale a sistemelor aeronavei;
- d) proceduri de urgență:
  - recunoașterea apariției situației de urgență;
- e) proceduri de testare a aeronavelor în zbor.

RACR-LPN 5.604. Examinarea

a) Examinarea în vederea obținerii licenței de inginer de recepție și control constă în examinarea teoretică și examinarea practică.

b) Examinările, atât teoretică, cât și practică, se efectuează numai după înregistrarea cererilor însoțite de documentele care atestă plata tarifelor legale corespunzătoare și de documentele care atestă îndeplinirea cerințelor prezentei reglementări referitoare la identitate, studii, pregătire de specialitate, instruire teoretică, instruire practică.

c) Rezultatele examinărilor se înscriu în rapoartele corespunzătoare fiecărei instruirii.

d) Baremul de promovare al examenelor teoretice este de 75%.

e) Reexaminările pentru disciplinele la care solicitantul nu a promovat se desfășoară după minimum 15 zile calendaristice de la data susținerii examenului teoretic anterior.

f) Examinarea practică pentru obținerea de calificări de clasă/tip, calificări de instructor sau pentru reînnoirea licenței existente se va efectua pentru fiecare clasă și/sau tip de aeronavă.

g) Pentru obținerea licenței de recepție și control pentru aeronave, solicitantul, sub supravegherea unui examinator autorizat de AACR, trebuie:

1. să exerseze practica de recepție și control în zbor, manevrele și procedurile care sunt necesare la recepția și controlul în zbor ale aeronavelor cu ocazia efectuării inspecțiilor de navigabilitate;
2. să execute un program de pregătire în zbor care să includă demonstrarea metodelor și procedurilor de recepție și control;
3. să dovedească capacitatea de a înregistra datele de zbor și de a executa satisfăcător în întregime programul de control aprobat pentru tipul respectiv de aeronavă.

h) Rezultatele examinării practice (promovat/nepromovat) se înscriu în raportul de examinare practică.

i) Personalului care nu obține calificativul „promovat” la una sau mai multe discipline de examinare pentru obținerea/revalidarea/reînnoirea licenței nu i se acordă ori i se suspendă, după caz, cu efect imediat, valabilitatea licenței de zbor.

j) Examinarea teoretică și practică se face de examinatorii desemnați de AACR în acest scop.

RACR-LPN 5.605. Aptitudinea medicală

a) Solicitantul trebuie să dețină un certificat medical clasa a II-a, în termen de valabilitate.

b) *Diminuarea aptitudinilor medicale.* Deținătorii de licență nu pot exercita privilegiile licenței pe care o dețin și ale calificărilor sau autorizărilor asociate în cazurile în care se constată o diminuare a aptitudinilor medicale care ar putea să îi facă incapabili să exercite, în condiții de siguranță, aceste privilegii.

RACR-LPN 5.606. Privilegiile deținătorului licenței de recepție și control și condițiile de exercitare ale acestora

a) În urma îndeplinirii cerințelor specificate în prezentul capitol, deținătorul unei licențe de inginer de recepție și control aeronave are dreptul să ateste navigabilitatea aeronavelor civile ca urmare a inspecțiilor de navigabilitate, în conformitate cu reglementările aplicabile.

b) Emiterea unei licențe de inginer de recepție și control se efectuează numai dacă sunt îndeplinite condițiile pentru cel puțin o calificare de bază pentru care se face dovada cunoștințelor teoretice și a îndemnării, conform cerințelor prezentei proceduri.

1. Deținătorul unei licențe de inginer de recepție și control poate îndeplini funcția de inginer de recepție și control la bordul unei aeronave numai dacă deține o licență validă pentru tipul respectiv de aeronavă, excepție făcând cazul când se află la bordul aeronavei pentru a fi testat pentru evaluarea îndemnării sau se află în programul de pregătire.

2. Prezenta reglementare nu limitează numărul calificărilor care pot fi deținute la un moment dat de un inginer de recepție și control.

3. Pentru variante de aeronavă programele de instruire necesită instruire suplimentară pe echipamente de antrenament corespunzătoare sau aeronavă.

c) Deținătorul unei licențe de inginer de recepție și control aeronave răspunde în totalitate pentru temeinicia prelungirii sau suspendării valabilității certificatului de navigabilitate al aeronavei civile inspectate.

d) Inginerul de recepție și control trebuie să ateste funcționarea echipamentelor speciale montate pe aeronavă pentru operări speciale. Verificarea acestor echipamente se face în conformitate cu procedurile stabilite de AACR.

RACR-LPN 5.607. Emiterea licențelor; termene de valabilitate

a) Emiterea licenței inițiale se efectuează de AACR în urma calificării pe clasă/tip de aeronave în condițiile prevăzute de prezenta reglementare în RACR-LPN 5.600. Termenul de valabilitate este de maximum 24 de luni începând cu data promovării examinărilor teoretice prevăzute în RACR-LPN 5.600 lit. g).

b) Revalidarea licenței se efectuează în urma unei examinări teoretice la disciplinele din RACR-LPN 5.601 lit. a) și c) și a examinării practice conform RACR-LPN 5.604 lit. b). Termenul de valabilitate al revalidării licenței este de 24 luni de la data promovării examenelor teoretice. Experiența de zbor pentru revalidare este de minimum 10 ore în ultimele 12 luni. În cazul în care solicitantul nu deține experiența minimă de zbor pentru revalidare, acesta va fi examinat teoretic și practic la nivelul prevăzut pentru reînnoirea calificării.

c) Reînnoirea calificării de clasă/tip se efectuează după promovarea examinării teoretice la toate disciplinele din RACR-LPN 5.601 și verificarea practică în zbor conform RACR-LPN 5.604 lit. b) și c). Dacă perioada de expirare a licenței a depășit 2 ani, înaintea examinărilor este necesar ca solicitantul să parcurgă un program de îmborsărire a cunoștințelor teoretice și de reantrenare practică aprobat de AACR, sub supravegherea unui inginer de recepție și control.

d) Situații speciale. În cazul unor zboruri speciale, altele decât cele reglementate, AACR poate emite o autorizare specială scrisă, în locul emiterii unei calificări propriu-zise pentru inginerul de recepție și control. Valabilitatea acestei autorizări este limitată la durata necesară pentru desfășurarea operațiunii respective, dar poate fi prelungită până la finalizarea ei.

RACR-LPN 5 Capitolul 7. Inginer de recepție și control mijloace PNA-Tc

RACR-LPN 5.700. Condiții generale

Pentru a obține licența de inginer recepție și control mijloace PNA-Tc, un solicitant trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) să dețină diplomă universitară ca inginer cu profil electronic sau aeronautic;

b) să promoveze cursurile de operare și întreținere pentru echipamentul specific ce urmează a fi exploatat, organizate de producătorul echipamentului sau de AACR;

c) să dețină o experiență de minimum 2 ani în întreținerea sau supravegherea de siguranță a mijloacelor PNA-Tc pentru care solicită licența și calificarea;

d) să aibă vârsta de minimum 24 de ani;

e) să satisfacă cerințele RACR-LPN 5.705 privind aptitudinea medicală;

f) să fi promovat examinarea teoretică și practică la disciplinele prevăzute în RACR-LPN 5.701 și 5.704.

RACR-LPN 5.701. Cunoștințe aeronautice

Pentru a obține licența de inginer de recepție și control mijloace PNA-Tc, solicitantul trebuie să parcurgă un program de instruire teoretică care să cuprindă următoarele discipline:

a) Legislație aeronautică:

— reguli și reglementări relevante pentru deținătorul unei licențe de inginer de recepție și control; codul aerian; regulile aerului; servicii și proceduri de trafic aerian; proceduri privind organizarea și efectuarea zborurilor de verificare și supraveghere a mijloacelor PNA-Tc;

b) Cunoașterea generală a aeronavei:

— operarea și funcționarea sistemelor și aparatelor de bord ale aeronavei;

— conținutul și utilizarea manualului de zbor specific tipului de aeronavă;

c) Cunoașterea echipamentului de inspecție și calibrare a mijloacelor PNA-Tc:

— cunoașterea echipamentului de la sol ce necesită verificarea din zbor, privind funcționarea, emisia semnalului și compunerea semnalului în spațiu;

— cunoașterea echipamentului de inspecție și calibrare a mijloacelor PNA-Tc (operare, principii de funcționare, recepție semnal, precum și întreținere);

— cunoașterea Manualului de operare și întreținere a echipamentelor de inspecție și calibrare a mijloacelor PNA-Tc;

— cunoașterea documentului 8071 ICAO privind verificarea în zbor a mijloacelor PNA-Tc;

— cunoașterea instrucțiunilor de verificare din zbor a mijloacelor PNA-Tc.

RACR-LPN 5.702. Experiența de zbor

a) Pentru a obține licența de inginer de recepție și control pentru inspecția și calibrarea din zbor a mijloacelor PNA-Tc, solicitantul trebuie să acumuleze o experiență de 100 de ore de zbor, repartizate, prin programul de pregătire aprobat de AACR, în mod echilibrat și corespunzător mijloacelor PNA-Tc de rută și de apropiere care fac obiectul activităților pentru care este solicitată licența.

b) AACR poate, în funcție de pregătirea, experiența și calificarea anterioară a solicitantului, reduce cerințele privind experiența totală, dar la nu mai puțin de 25 de ore.

RACR-LPN 5.703. Instruirea în zbor

Solicitantul trebuie să efectueze o instruire în zbor pentru inspecția și calibrarea mijloacelor PNA-Tc, cu un inginer recepție și control mijloace PNA-Tc autorizat de AACR. Acesta trebuie să se asigure că solicitantul a dobândit experiența de zbor operațională și tehnică, la nivelul de performanță solicitat, cel puțin în următoarele domenii:

a) operațiuni premergătoare zborului (informarea deținătorilor mijloacelor PNA-Tc, pregătirea echipamentului de inspecție și calibrare a mijloacelor PNA-Tc);

b) calibrarea receptoarelor echipamentului de inspecție și calibrare;

c) studierea evoluției performanțelor echipamentului de sol ce necesită verificarea din zbor;

d) proceduri pentru inspecție și calibrare pentru verificarea periodică sau omologare;

e) proceduri speciale și ordinea lor de aplicare în cazul în care echipamentul de sol necesită reglaje;

f) proceduri de intervenție la echipamentul de inspecție și calibrare în timpul zborului, în momentul apariției unei defecțiuni;

g) situații în care se poate întrerupe zborul de inspecție și calibrare din cauza echipamentului de sol verificat;

h) situații în care se poate întrerupe zborul de inspecție și calibrare din cauza echipamentului de inspecție și calibrare;

i) aplicarea manualului operațional și a instrucțiunilor de verificare din zbor în timpul misiunii de inspecție și calibrare;

j) proceduri anormale și de urgență;

k) echipamente de urgență de la bordul aeronavei;

l) cooperare în echipaj multiplu.

RACR-LPN 5.704. Îndemânarea

Pentru obținerea licenței de inginer de recepție și control mijloace PNA-Tc, solicitantul, sub supravegherea unui examinator autorizat de AACR, trebuie:

a) să exerseze operarea cu echipamentul de inspecție și calibrare și procedurile necesare operării pentru inspecția și calibrarea mijloacelor PNA-Tc;

b) să execute un program de pregătire în zbor care să includă procedurile de operare cu echipamentul de inspecție și calibrare.

RACR-LPN 5.705. Aptitudinea medicală

Solicitantul trebuie să dețină un certificat de aptitudine medicală aeronautică clasa a II-a, în termen de valabilitate.

RACR-LPN 5.706. Privilegiile deținătorului licenței de recepție și control și condițiile de exercitare ale acestora

În urma îndeplinirii cerințelor specificate în acest capitol, deținătorul unei licențe de inginer de recepție și control pentru inspecția și calibrarea din zbor a mijloacelor PNA-Tc are dreptul să ateste funcționarea corectă în parametrii impuși de Doc. ICAO 8071, de verificări din zbor și de instrucțiunile de verificări din zbor a mijloacelor PNA-Tc.

RACR-LPN 5.707. Emiterea licențelor; termene de valabilitate

a) Emiterea licenței inițiale se efectuează de AACR în condițiile prevăzute de prezenta reglementare în RACR-LPN 5.700. Termenul de valabilitate este de maximum 24 de luni începând cu data promovării examenelor practice prevăzute în RACR-LPN 5.704.

b) Revalidarea licenței se efectuează în urma unei examinări teoretice la disciplinele din RACR-LPN 5.701 lit. c) și a examinării practice conform RACR-LPN 5.704. Termenul de valabilitate a revalidării licenței este de 24 de luni de la data promovării examenelor teoretice, până la împlinirea vârstei de 55 de ani. După această vârstă, necesitatea și oportunitatea revalidării sunt stabilite de AACR pentru fiecare caz în parte. Experiența de zbor necesară pentru revalidare este de minimum 10 ore în ultimele 12 luni.

În cazul în care solicitantul nu deține experiența minimă de zbor pentru revalidare, acesta va fi examinat teoretic și practic la nivelul prevăzut pentru reînnoirea calificării.

c) Reînnoirea calificării de tip/clasă se efectuează după promovarea examinării teoretice la toate disciplinele din RACR-LPN 5.701 și verificarea practică în zbor conform RACR-LPN 5.704. Dacă perioada de expirare a licenței a depășit 2 ani, înaintea examenelor este necesar ca solicitantul să parcurgă un program de împrăștiere a cunoștințelor teoretice și de reantrenare practică aprobat de AACR.

RACR-LPN 5 Capitolul 8. Calificarea de instructor**RACR-LPN 5.800. Categoriile de instructori. Condiții generale**

a) Calificările de instructor pentru categoriile de personal aeronautic navigant enumerate în RACR-LPN 5.200 lit. a) sunt de instructor pentru calificarea de tip — aplicabil pentru licențele de mecanic navigant, navigator aerian, operator radionavigant.

b) Pentru obținerea calificării de instructor, solicitantul trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

1. *Licență și calificare.* Solicitantul trebuie să dețină cel puțin licența și calificarea corespunzătoare funcției pentru care urmează să facă instruirea, astfel încât să poată suplini activitatea la bord a celui instruit atunci când situația impune intervenția sa pentru siguranța zborului.

2. *Vârsta minimă.* Un solicitant pentru o calificare de instructor pentru calificarea de tip trebuie să aibă vârsta minimă de 25 de ani.

3. *Experiența de zbor.* Experiența de zbor necesară, totală pe clasă/tip, este în conformitate cu cerințele RACR-LPN 5.802.

4. *Pregătirea.* Solicitantul trebuie să facă dovada absolvirii unui curs aprobat conform RACR-LPN 5.801 pentru calificarea de instructor, la o organizație de pregătire autorizată/acceptată de AACR, și a executării instruirii practice în zbor RACR-LPN 5.803. Partea I, generală, a cursului teoretic de instruire se

efectuează numai în scopul obținerii inițiale a calificării de instructor.

5. *Examinarea.* Un solicitant pentru calificarea de instructor trebuie să promoveze examinările teoretice la disciplinele prevăzute în RACR-LPN 5.801 și examinarea practică în zbor, în conformitate cu RACR-LPN 5.804.

6. *Echivalări în vederea obținerii altor calificări.* Deținătorilor unei licențe ce conține o calificare de instructor care solicită calificarea de instructor pe alte tipuri de aeronave li se va recunoaște aptitudinea de a instrui (metodologia instruirii) deja demonstrată pentru calificarea de instructor deținută.

RACR-LPN 5.801. Pregătirea teoretică pentru obținerea calificării de instructor

Pentru a obține calificarea de instructor, solicitantul trebuie să fie absolventul unui curs care să conțină un program aprobat de instruire la sol, cuprinzând cel puțin următoarea tematică:

- a) Partea I — General:
- metode aplicate în instruire;
  - tehnici de pregătire la sol și asistarea elevului în pregătirea la sol;
  - procesul de acumulare a cunoștințelor;
  - elemente ale instruirii efective;
  - testarea și evaluarea elevilor;
  - tehnici de antrenament;
  - desfășurarea programului de antrenament;
  - planul de desfășurare a temelor;
  - utilizarea facilităților, inclusiv a simulatoarelor, în procesul de instruire;
  - analiza și corectarea greșelilor (greșeli sistematice, greșeli caracteristice);
  - performanțe umane și limitări specifice instrucției în zbor;
  - simularea procedurilor de urgență în procesul de instruire;

b) Partea a II-a — Instruirea tehnică

Programa va cuprinde specificațiile tehnice, sistemele, echipamentele și procedurile specifice tipului respectiv, la nivelul necesar calificării de instructor pentru funcția respectivă la bord.

Cursul are perioada de valabilitate de 36 de luni din momentul absolvirii. Dacă se depășește această perioadă înainte de planificarea la instruirea corespunzătoare în zbor, un program de împrăștiere a cunoștințelor este necesar a fi efectuat la o organizație de pregătire autorizată de AACR.

RACR-LPN 5.802. Experiența de zbor

Pentru a obține calificarea de instructor pentru licențele de navigator, mecanic navigant, operator radionavigant, experiența minimă va fi de 1.500 de ore de zbor, din care cel puțin 100 de ore pe tipul respectiv de aeronavă.

AACR, în funcție de experiența și calificările deținute de solicitant, poate reduce cerințele privind experiența de zbor pe tip cerută pentru obținerea calificării de instructor pe acel tip de aeronavă.

RACR-LPN 5.803. Instruirea în zbor

În vederea pregătirii în zbor pentru obținerea/reînnoirea calificării de instructor, solicitantul, sub supravegherea unui instructor autorizat, trebuie:

- a) să execute un program de instruire în zbor, care să includă demonstrarea metodelor și procedurilor de instruire aplicabile, observarea activității și corectarea erorilor;

b) să exerseze practica de instruire privind manevrele și procedurile care sunt necesare instruirii în zbor.

RACR-LPN 5.804. Examinarea

Pentru obținerea/revalidarea/reînnoirea calificării de instructor pe clasa sau tipul de aeronavă și funcția la bord pentru care solicită calificarea, solicitantul trebuie să promoveze:

a) examinare teoretică în cadrul AACR la disciplinele prevăzute în RACR-LPN 5.801 lit. a) și b); și

b) examinare practică în zbor în cadrul căreia solicitantul trebuie să demonstreze examinatorului aptitudinea de a instrui un elev în toate etapele de instruire, incluzând pregătirea în toate fazele zborului, precum și instruirea la sol.

RACR-LPN 5.805. Privilegiile deținătorului calificării de instructor și condițiile de exercitare ale acestora

În urma îndeplinirii cerințelor specificate în acest capitol, deținătorul unei licențe ce conține o calificare de instructor are dreptul, în limitele licenței de bază, să instruiască la sol și în zbor personal aeronautic navigant în vederea obținerii/revalidării/reînnoirii licențelor și calificărilor.

RACR-LPN 5.806. Emiterea calificării; termene de valabilitate

a) Emiterea calificării inițiale se efectuează în condițiile prevăzute de prezenta reglementare în RACR-LPN 5.800. Termenul de valabilitate a calificării de instructor este de 36 de luni de la data promovării examinării practice, sub rezerva valabilității calificării de tip deținute.

b) Pentru obținerea calificării de instructor pe un tip suplimentar se efectuează:

- (i) instruirea teoretică conform RACR-LPN 5.801 lit. b);
- (ii) instruirea practică conform RACR-LPN 5.803;
- (iii) examinarea teoretică la disciplinele prevăzute în RACR-LPN 5.801 lit. b);
- (iv) examinarea practică în zbor conform RACR-LPN 5.804.

c) Revalidarea calificării se efectuează în urma unei examinări practice în zbor conform RACR-LPN 5.804, în decursul ultimelor 90 de zile calendaristice de valabilitate.

Examinarea practică pentru revalidarea calificării de instructor poate fi combinată cu examinarea practică în vederea revalidării calificărilor de tip deținute.

Experiența de zbor minimă pentru revalidare este de un zbor în calitate de instructor efectuat în ultimele 12 luni de valabilitate pentru tipul respectiv de aeronavă. În cazul în care solicitantul nu deține experiența minimă de zbor pentru revalidare, acesta va fi examinat teoretic și practic la nivelul prevăzut pentru reînnoirea calificării.

d) Pentru reînnoirea calificării se efectuează un program de reîmprospătare a cunoștințelor la disciplinele și în condițiile stabilite în RACR-LPN 5.801, practică în zbor conform RACR-LPN 5.803, examinarea teoretică la disciplinele din RACR-LPN 5.801 și examinarea practică în conformitate cu RACR-LPN 5.804.

Conținutul programului de reînnoire a cunoștințelor trebuie să țină seama de experiența de instructor a solicitantului și de durata întreruperii.

RACR-LPN 5.807. Împuternicirea de a instrui

a) În cazul în care un operator aerian, din motive obiective și de forță majoră, nu dispune de un instructor calificat corespunzător pentru una din categoriile de personal navigant specificate în RACR-LPN 5.800 lit. a), AACR poate împuternici, pentru o perioadă limitată de timp, delegarea activității de instruire unui pilot instructor calificat pe tipul respectiv de aeronavă.

b) Împuternicirea se eliberează în urma solicitării scrise a operatorului, pentru o perioadă de timp bine determinată pe tipul respectiv de aeronavă, cu menționarea clară a privilegiilor acordate.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

